

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Ázszerkesztőség kódratok visszaszámítás
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

A tárgyalások eredménytelensége.

(—a.) Nagyjában nyilvánosságra jutott az a tervezet, melyet a választójog reformjára vonatkozólag Lukács László az ujminiszterelnök az ellenzéki pártok vezetői elé terjesztett. E tervezet még csak főbb vonalaiban kész, mintegy váza a nagy jelentőségű reformmünek.

Lukács választójogi tervezetének e főbb irányelvei megegyeznek azon kijelentésekkel, melyeket erre vonatkozólag parlamenti beköszöntőjében tett.

A javaslat, illetőleg ez a tervezetféle méltán mondható általánosnak oly nagy mérvű jogkiterjesztést foglal magában. Természetesen nem olyan mértékben általános, amint ezt például a Népszaváknál képzelik és óhajtják. Ámbár még az ő tervezetük sem lenne igazán általános, mert például Schwimmer Rózáéknak — legalább ez idő szerint még — ők sem akarják megadni a választói jogot. Pedig az önálló háztartást vivő vagy az egyetemi képesítéssel bíró nők megérdemelnék jobban, mint a szocialista párttitkárok vagy az utcaseprők.

Az is természetes, hogy Lukács tervezete a theoretikus általánosság veszedelmét a gyakorlati megvalósításnál jogosan és észszerűen felállított korlátozásokkal mérsékli. Így például a korhatárt a 24-ik életévben állapítja meg, egyesek-

nél pedig a 30-ik évig tojja ki. Azt a fontos jogot, hogy valaki az országügyeinek intézésébe beleszóljon, utóvégre is nem lehet éretlen síhedereknek és gyerkőcöknek megadni.

A korhatáron kívül még az értelmiség is bizonyos tekintetben — az irni olvasni nem tudóknál — a vagyoni censust is bevonta Lukács tervezetébe, a munkásoknál pedig a választói jogot ahhoz köti, hogy legalább egy évig legyenek állandóan alkalmazva.

Hát ennél kevesebbet már igazán nem lehet megkövetelni azoktól, akik az ország ügyeinek intézésére befolyást akarnak gyakorolni. Ilyen korlátozások még a nyugati egy nyelvű nagy államokban is vannak. Annál inkább van szükség ilyen természetű korlátozásokra nálunk, hol a nemzeti egységet is óvni kell.

Ezt minden komolyan és elfogultság nélkül gondolkodó politikus és államférfi természetesnek találja, csak úgy látszik Justh Gyulának képeznek kivételt, — mert a legújabb hír szerint megszakították Lukács miniszterelnökkel a tárgyalást. Lukács tervezetét a tárgyalás alapjául sem fogadják el, azon a címen, hogy a mit Lukács kínál, az nem az ő általuk óhajtott általános titkos választói jog.

Ezek után igazán nem lehet mást gondolni és feltételezni, minthogy ezek nem annyira az általános titkos után

törekednek, mint — a hatalom után, E nélkül nem kell nekik semmi, hiába való minden kísérletezés.

Hogy az ilyenformán meghiusult tárgyalások után most már mi fog következni? — azt csak Lukács László mondhatja meg. Partjának legközelebbi értekezletén, ahol előterjeszti a tárgyalások eredménytelenségét, meg is mondja, — részletesen ismerteti majd tervezetét, a tárgyalások menetét és akadályait és a jövőre vonatkozó terveit.

Justh Gyulának nincs más terve a továbbiakra, mint az obstrukciót, amiből eleget és elég keservesen tapasztalt már az ország.

Lukácsnak pedig aligha — nem lesz terve arra is, hogy miként állítsa vissza a parlament munkaképességét.

A politikai helyzet újabb fordulatáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Megszakadtak a tárgyalások.

Lukács László miniszterelnök ma ismét felkereste Justh Gyulát, hogy vele folytassa azokat a tanácskozásokat, melyeket szombaton megkezdett és tegnap félbeszakított. A mai tanácskozáson már jelen voltak a függetlenségi párt alelnökei *Holló Lajos* és *Földes Béla* is. Batthyány Tivadar gróf még mindig beteg s így nem lehetett jelen a döntő tanácskozásnál.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Nagy föladatainkról.

A Katholikus Népszövetség alakuló gyűlésén elmondotta:
Kresznerics Gy. Ferenc.

Közéletünk minden porcikája mozog. Mindenki szervezkedik, tömörül: a tanárok, tanítók, iparosok, kereskedők, kigazdák, munkások, vasutasok, postások egyaránt, szóval mindenki átérti, hogy csak úgy képes utjait és vágyait elérni, csak úgy sikerül nyomoruságos életén könnyíteni ha szervezkedik, ha minél hatalmasabb szervezetet tud alakítani. Ez nemcsak nálunk Magyarországon van így, a szervezés munkája folyik minden államban. Egyesület, szervezet van tehát minden országban bőven s ha e száz meg száz című egyesületeket kissé jobban szemügyre vesszük, úgy két főcsoportba oszthatók. Az egyik csoport a kereszténység a másik az atcizmus jegyében működik, az egyik csoportnál az istenfélelem, a másikkál az istentelenség, az egyik csoportnál a vallásosság, történelmi múlt, nemzeti tradíciók, tisztelete, a nemzeti hagyományok sutba dobása a mozgató rugó a tulajdonképpeni cél. A kereszténység és atcizmus a mai kor ütköző pontja. E két világtöltőgás, világnézet körül csoportosulnak az egyéni szervezetei.

A végső küzdelem harcát vivő két tábort igen találóan jellemzi a következő két költemény:

»Majd, ha látod, érzed a nyomort,
 Melyet a becsület válla hord;
 Megúporva az erényt, az észet,
 Míg a vétek irigységre készít
 S a butának sorsa földi éden:
 Álljon a vallás a mérlegen.
 Kis kacsoíd összetéve szépen.
 Imádkozzál, édes gyermekem.»

Arany János: Fiamnak.

A másik:

»Miért mondd mindig édes anyuskám,
 Hogy ur az Isten, hánt oly nagyon.
 Mond anyukám, mért mondtad tegnap is:
 Csak már verne agyon.»

»Hisz nem vagy te rossz, nem káromkodol,
 Csak néha sírsz és azért ver talán?
 Egy kiesit sírni akkor sem szabad
 Ha éhes vagy anyám?»

»Ne sírj anyám, majd ha én megnövök
 Merész leszek, erős lesz a kezem,
 Meglásd, hogy akkor érted mit teszek:
 Az Istent megverem.»

Peterdi Andor: Mért sírsz anyukám.

Amilyen éles az ellentét a két költemény szelleme között épp oly nagy ellentét áll fenn a két tábor között. De ne higgyétek kedves hallgatóim, hogy talán csak az emberi terhek, a Mindenható által reánk rakott nagy terhek,

fájdalmak elviseléséb-n és a vallás, Isten iránti szeretetben van ily óriási ellentét a két tábor között jobban mondva közöttünk és elleneink között. Nem, mert ugyanavval a dühvel és tájétköző haraggal harcolnak, támadnak másik szent eszményünk ellen a hazá, a magyar hazá ellen. Egész célszerűséggel hangsúlyozom e szót magyar hazá, mert nekünk magyaroknak egészen más fogalmunk van a hazáról, mit a többi nemzeteknek, azt a mit mi érzünk szívünkben e szóra hazá, azt csak az tudja megérteni ki ismeri e nemzet ezeréves történelmét és múltját, kinek ereiben magyar vér csörgedezik s nekünk magyaroknak sem soha szabad elfeledni Vörösmarty híres mondását: A nagy világon e kívül nincsen számodra hely. Es éppen azért kétszeres fájdalom és szomorúság tölti el hazafias szívemet, ha látom, ha hallom, ha olvasom, hogy az ellentábor a hazaszeretet épp oly főösleges szentimentális érzelemnek mondja és hirdeti, amely oktondiság az ő nézetök szerint a vallás és annak gyakorlása. Pedig nincs igazán s hogy mennyire nincs illásuk azt fényesen bebizonyította a napokban egy budapesti református lelkész, Kontra Aladár. Ez a derék, krisztusi szívvel és lélekkel bíró hívő ref. lelkész a Szatmáron megjelenő katolikus »Heti Szemle«-ben így ír: »Két szentsége volt mindig a magyarnak, amelyhez főlő szeretettel ragaszkodott: hite és hazája.

S ha az idők viszontagságai közt valami súlyos megpróbáltatás érte az utóbbit; tatárok járása, törökök dalása, »német practicája« ha erőt vett fölötté, pusztuló hazája romjai fölött még mindig ott világolt hitének csillaga s Istenének őrső gondját tudva maga fölött, újra

Az a körülmény, hogy a mai tanácskozá-
sokba már az alelnököket is bevonták, azt bi-
zonyítja, hogy a miniszterelnök által felhalmo-
zott tárgyalási anyag olyan stádiumba jutott,
hogy most már úgy állítható a politikai hely-
zet homlokterébe, mint amelyről már végleges
ítéletet lehet mondani.

Justh Gyula fél 10 órakor Reviczky utca
4. szám alatti lakásának dolgozó szobájában
várta vendégeit. Tíz perccel 10 óra előtt el-
sőknek Földes Béla, a függetlenségi párt alel-
nöke érkezett Justh lakása elé. Ott voltak még
Holló Lajos és Hasai Samu honvédelmi mi-
niszter.

A tanácskozás fél 1 órakor ért véget. A
miniszterelnök ezeket mondta az újságíróknak:

— Nem mondhatok semmit. A tárgya-
lások megszakadtak. Lehet, hogy bésőbb
még folytatni fogjuk. Talán a kegyelmes
ur (Justh) többet mondhat. Ot nem köti
se nmi.

Justh Gyula a hírlapíróknak ezt a felvilá-
gosítást adta:

— Csak annyit mondhatok, hogy
pénteken ülés lesz, amelyre a véderőt
tüzték ki. Nem egyeztünk meg, mert a
miniszterelnök választói javaslata nem
általános választójogot jelent. Csütörtök-
ön este 5 órakor érkezik let és re-
mélem, hogy a pártunk ugyanazon az
állásponton lesz, amelyen én. A pénteki
ülésen folytatni fogjuk ott, ahol elhagy-
tuk, vagyis fog menni tovább — az
obstrukció!

A képviselők ezután kocsikba ültek és a
képviselőházba hajtattak.

Tovább tárgyalnak (?)

Budapest, május 14.

Lukács és Justh között a tárgyalások
egyelőre megszakadtak. Tegnap Lukács
hosszabb ideig tanácskozott Polónyi Gé-
zával, ami a megszakadt tárgyalásoknak
újából való felvételét jelenti. Justh Gyula

ma különben úgy nyilatkozott, hogy: Lu-
kács László még csak garanciákat sem
volt képes adni a választói jog ügyében.
Igy most ugyanott vagyunk, ahol leg-
először voltunk. Lukács napirendre tüzi
a véderőt, tudomásul vesszük, de mi is
ott fogjuk kezdeni, ahol elhagytuk.

A félhivatalos jelentés szerint bár a
Justh párttal egyelőre megszakadtak a
tárgyalások annak dacára Lukács sem
tekinti a szakadást véglegesnek. Lukács
hajlandó a pártokkal újból tárgyalni.

Mit tárgyalnak pénteken a Házban.

Budapest, május 14.

A Ház pénteki ülésen nem fogják tár-
gyalni a véderőjavaslatokat. A javaslatok
tárgyalását az ellenzékkel folytatott tár-
gyalások eddigi eredménytelensége késlel-
teti. Pénteken a Ház további teendőit
fogják megállapítani.

Lukács László mandátuma. Nagy-
enyedről táviratozzák, hogy Lukács László mi-
niszterelnököt, a ki kinevezése után lemondott
a mandátumáról, ma reggel egyhangulag új-
ból megválasztották a kerület képviselőjének.

A képviselőház ülése A képviselőház
ma délben egy órakor ülést tartott, hogy el-
intézzék Rosenberg Gyula összeférhetlenségi
ügyét. Rosenberg ellen a Minerva részvény-
társaságnál elfoglalt igazgatósági tagsága miatt
tettek inkompatibilitási bejelentést. Návay La-
jos elnök az ülés megnyitása után kisorsolta
az összeférhetlenségi zsüri tagjait, a kik le-
tették az esküt. A zsüri aztán az egyik bi-
zottsági terembe vonult, hogy megkezdi az
összeférhetlenségi ügy tárgyalását. A juri ki-
sorsolása után a polgári perrendtartásra és az
Egyesült Államokkal kötött szerzői jog védel-
mére vonatkozó előadói javaslatokat hallgat-

ták meg. Végül elhatározta a Ház, hogy a
legközelebbi ülést 17-én délelőtt tartja, melyen
a további teendőket állapítják meg.

Nagy szélvész Erdélyben.

Elpusztult községek.

Héttől hatalmas ciklon vonult végig Hu-
nyadmegye egy részén és borzalmas pusztu-
lást okozott. Bálványosváralja, Batony és Uj-
falu községeket teljesen elpusztította az orkán.
Egyes községben egyetlen ház sem maradt
épen.

A ciklon emberekben is borzasztó kárt
okozott. Három ember a romok alá került és
odaveszett, sok ember megsebesült. A marha-
állományban is nagy kárt szenvedett a la-
kosság.

A segélyakciót megindították. Bálványos-
váralja község szenvedte a legtöbbet, ennek
lakossága színmagyar.

Tegnap délután négy órakor rémes ciklon
támadt Bálványosváralján. A szélvész a helység
350 háza közül már az első percekben egész
utcákat döntött romba, templomok omlottak
össze s végül csak husz ház állott már. Egy
csendőr a ciklon elől futva menekült be
Désre.

Este hét órakor érkezett s megvitte a hirt
gróf Bethlen Balázs főispánnak. Késő este ka-
tonaság indult Désről a pusztulás színhelyére.
Éjjel 11 órakor érkezett ki a csapat, de már
nem segíthetett. Az orkán még dühöngött, sö-
tét volt, meg kellett várni a reggelt. Ma Besz-
tercéről és Kolozsvárról utászokat küldtek Vár-
aljára. Reggelig négy halottat ástak ki a romok
alól, a sebesültek száma igen nagy.

A lakosságuk minden vagyona odave-
szett s a népre nagy inség vár. Csabaujfalu és
Batony szomszédos községeknek nagy része
szintén elpusztult.

kezdte a harcot, vagy csüggedtezen erővel látott
a romok újjáépítéséhez. megróbbaltatásaiból való
diadalmas kikerülésének, ezer esztendő s fon-
maradásának ez a magyarázata.

Es most, ezer esztendő után ezt a két
szentséget egyszerre akarják kilopni a szívünk-
ből. Megtagadni velünk a földünk és fajunk
szeretett s letörölni az égről azt a romok fö-
lött is világító csillagot.

Ezek után azt hiszem joggal kérdezhetem
önöktől szabad-e megengedni, hogy e két ese-
ményképünket megtépdessék? szabad-e meg-
engedni, hogy lépten nyomon azt írják és hir-
dessék, hogy a vallásosság szellemében való
nevelés egyenlő a »butítás, visszavonás és gyű-
lölség szellemének plántálásával«, hogy a ka-
tholikus eszmék érdekében folytatott munkál-
kodás nem egyéb mint a »magyar társadalom«
megmérgezése, mely »rérumalmat teremt a hi-
vatalokban és a közélet minden fórumain«
(Világ) és szabad-e megengedni, hogy egy ide-
genből hozzánk vetődött, bevándorolt és a ke-
resztények nyakára ült demokrata azt a három
színű nemzeti lobogónkat, melyhez annyi dicső
harcok és győzelmek fűződnek, csempészlobo-
gónak nevezze és holmi vörös ronggyal föl-
cserélje? Nem, mélyen tisztelt hölgyeim és
uraim, ezt szó nélkül eltörni és megengedni
egyenlő az öngyilkossággal, ezt továbbra is
megtörni egyenlő fajunk és nemzetünk elpusztu-
lásával. Mi nem vagyunk hajlandók tovább
törni a nap-nap mellett ért arculcsapásokat.

»Még soká voltunk fajankók
Legyünk végtére katonák.« (Petőfi.)

Katonák, Krisztus katonái! Ki a karddal,
ki a küzdőtérre, ne hitessük magunkat azzal
a téves hittel, hogy még nem vagyunk a köz-
élet minden teréről teljesen leszorítva, hogy az
ellenség úgy sem győzedelmeskedik fölöttünk,
ne ingassuk magunkat abban a balhiedelem-
ben, hogy a körülöttünk folyó kardcsörtetés és
készülődés csak ijeszgetés, nem Mélyen tisz-
telt Hölgyeim és Uraim, mert egyik legexpo-
náltabb liberális politikusunk Wlassics Gyula
mondotta tavaly itt Váradon: »A mi korunk a
nagy vajadás korszaka. Ma minden gondol-
kodó ember tudja, érzé, hogy a mi korunk a
nemzetek jövőndő sorsát elhatározó időszak,
hogy itt nem apró-cseprő csatározások fol-
ynak, de világfőltfogások barcolnak egymással,
azon ne kételkedjünk, ellenkező hittel ne ámit-
suk magunkat.«

Egy híres görög szónok Hyperides azt
mondotta: »A gonoszság útját kezdetben kell
elzárni, mert ha egyszer gyökeret vert és me-
rőgzött mint a testtel született betegség, soha-
sem vagy igen nehezen irtható ki.« Ezt a jó
tanácsot kövessük és addig lássunk munkához
meddig még nem késő. Cselekedjünk gyorsan,
azonnal, de a lelkesedés hevében ne feled-
kezzünk meg, hogy eredményes munkát csak
úgy vagyunk képesek produkálni, ha céltuda-
tos, tervszerű munkát végzünk.

Ki a néphez s ott lépésről-lépésre verjük
vissza a vallás ellen intézett galád támadásokat,
a kereszténység ellen szórt rágalomokat és cin-
ikus ferdtételeket, az egyház és papság ellen
támasztott igaztalan hazug vádakokat és mutas-
sunk rá a kereszténység hatalmas, nagy, szive-

ket és lelkeket megnemesítő és igékké ková-
csoló erején.

A hitvédelmi előadásokkal mintegy lépést
kell tartania a szociális oktatásnak. A szociáliz-
mus összes kuszált berkeiben is meg kell ta-
lálnunk és megmutatnunk a boldoguláshoz ve-
zető biztos és egyenes utakat. És ezzel eleget
tettünk? Nem, még mindig nem tettünk ele-
get! Az ellenség hangzatos frázisa ellen tette-
ket, keresztényi cselekedeteket kell állítanunk.

Es most még egy kérdés van hátra! Ez a
gyakorlati szociális munkálkodást miként lehet
a gyakorlati életben keresztül vinni? Csak egy
módon, csak egy esetben, ha rendelkezésünkre
áll egy nagy, hatalmas, de amellet könnyen
mozgó és tette kész hadsereg. Egy hadsereg,
melynek zászlaján ott fénylik a jelmondat:
»Isten a szeretet, a szeretet egyesít.« Egy had-
sereg, melynek neve: Katholikus Népszövetség.
Egy szervezet, melyben a katolikusok ezrei
tömörülnek és amelynek segítségével sikerül a
keresztény és holdog Magyarországot újból
visszaállítani, mert a kath. Népszövetségben,
a kath. társadalom különböző társadalmi állású és
rangu egyénei eggyé lesznek, az egység pedig
erőt ad, az erő győzedelmeskedik.

Föl tehát a munkára: Irakozzék be min-
den hazáját és hitét féltő és szerető férfi és
nő, ifjú és hajdon a kath. Népszövetségbe és
legyan minden tag egyszersmind apostol is,
fáradságot nem kímélve gyűjtsön, toborozza
új és újabb tagokat és joggal remélhetjük a
krisztusi eszének diadalát.

UJDONSÁGOK.

* **Keresztjári körmenetek.** Keresztjári-hét második napja alkalmából tegnap, kedden, az olasz plébánia templomból a premontréi-rend templomába vonult a körmenet, Grócz Béla prépost-kanonok vezetése alatt. A premontréi-rend templomában az ünnepélyes szent misét szintén Grócz Béla végezte, míg Szmetka L. Odön premontréi rendű háziapát és főgymnásiumi tanár szép egyházi szónoklatot tartott. A körmenet az istentisztelet végével visszavonult az olasz plébánia templomba. — Ma, szerdán lesz az utolsó körmenet, mely a *Szent-László* templomból a *Kapucinus* rend templomába vonul, ahol az ünnepélyes szent mise után P. *Hencz* kapucinus atya tartja a szent beszédet.

* **Az Urak Mária Kongregációjának csütörtöki összejövetelét** Aldozó csütörtökön a szokott helyen pontban fél hétkor fogja megtartani.

* **A vármegye rendkívüli közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatóságának mai rendkívüli közgyűlését tegnap készítette elő az állandó választmány, az ülésen *Miskolcsy* Ferenc főispán és *Fráter* Barnabás szóltak fel. A szakosztály a vármegyei pótdadóval foglalkozott. A pótdadó megadására vonatkozó törvény végrehajtási rendelete ugyanis még mindig kérik. A szükségletek fedezetéről pedig már gondoskodni kellene, amit azonban nem tud teljesíteni. Így ki van téve annak a vármegye adózó közönsége, hogy ha sokáig fog késni a pótdadó, kétszerannyi pénzzel tudja teljesíteni azokat a kívánalmakat, melyek most szükségesek. Ez a baj pedig máris mutatkozik. A fűszolgabírói lakok javítására ugyanis 50000 korona volt felvéve és a késedelem miatt most már 70000 koronára van szükség. Ezzel a dologgal tegnap foglalkozott is az állandó választmány *Miskolcsy* Ferenc főispán kijelentette, hogy legközelebb személyesen fog a dolognak utána járni Budapestre utazik és akkor megfogja sürgetni a megyei költségvetés jóváhagyását. Ugyancsak tegnap tartott ülést a nyugdíjbizottság is, melyen *Szathmáry* Király Andor árvaszéki ülnök nyugdíjazás iránti kérelmét tárgyalta. A bizottság a kérelmet teljesítette. A mai közgyűlésen fogják a nyugdíjazást tudomásul venni és a választás határidejét a júniusi közgyűlésre kitűzni.

* **Új postaügynökség.** A nagyváradi postaigazgatóság közli, hogy a Debrecen—nagyváradi vasut vonal Nagyzomlin vasútállomásán Nagyzomlin elnevezéssel 1912. évi május hó 21-én postai ügynökség lép életbe.

* **Tűzoltók ünnepe.** Ő Felsége a tűzoltóság részére díszérmet alapított, amelyeket a tűzoltói intézmény körül érdemeket szerzett, régi tűzoltóknak adományoz. Nagyváradon négy kiváló, régi tűzoltó kapta meg a díszérmet, 25. éves szolgálatuk alkalmából. Az érdemeket folyó évi június hó 9-én tüzi *Hlasky* Endre főispán a kitüntetettek mellé, a biharmegyei és nagyváradi tűzoltó szövetség diszközgyűlésén. Ugyanis a nagyváradi és bi-

harmegyei tűzoltó-szövetség a 25. éves tűzoltó szolgálat elismeréséül Ő felsége által alapított díszérmet átadása alkalmából a folyó évi június hó 9-én délelőtt 11 órakor a vármegyei háza közgyűlési termében diszközgyűlést tart. A diszközgyűlést délután 1 órakor közebed követi, amely után a nagyváradi tűzoltóság gyakorlatokat fog bemutatni. A diszközgyűlés, közebed és gyakorlatokra a rendező bizottság a tűzoltó intézmény barátait tisztelettel meghívja és felkéri, hogy a közebeden való részvételi szándékokat Niessner Aladár városi mérnök, Heringh Sándor városi t. aljegyző, Örmöy Gyula építész, Tóth Béla városi főpénztári ellenőr, Hann Lajos építőmester és Diósi Andor tűzoltó segédtiszt uraknál folyó évi június hó 4-én bejelenteni sziveskedjenek.

* **A Gorove család nesztorának halála.** Egy köziszteletben állott előkelő aggasztán: id. *Gorove* István földbirtokos haláláról értesülünk. Az elhunyt a híres Gorove család sarja volt s mint sarkadi földbirtokos, korábban élénk részt vett a vármegyei közéletben. A szabadságharcban mint deli ifjú, honvéd főhadnagy vett részt. A világi fegyverletétel után külföldön élt, majd hazajött s azóta terjedelmes birtokán gazdálkodott. Az utóbbi időben, előrehaladt koránál fogva visszavonult s legfeljebb Sarkad község képviselőtestületében vett néha részt. Hétfőn, május 13-án reggel életének 85. évében hirtelen elhunyt. Temetése ma, szerdán, május 15-én délelőtt fél 10 órakor lesz Sarkadon. Halálát előkelő nagy család gyászolja.

* **Növendékpapok felvétele.** A nagyváradi l. sz. egyházmegye papnövendékei között való felvételre július 2-án lesz a konkurrens. Akik legalább a gimnázium VI. osztályát elvégezték s pályázni óhajtanak a fentebbi napon személyesen kell a felvételi vizsgálaton megjelenni, keresztlevelüket és legutolsó iskolai bizonyítványukat pedig előző nap délelőtt kell az egyházmegyei hivatalban benyújtaniok.

* **Felszólalások a választók névjegyzéké ellen.** A központi választmányt is meglepte, hogy az 1913. évi választók névjegyzékének összeírásánál az összeírók küldöttségek mily sok választót hagytak ki. A három városrészben mintegy 1000 választó maradt ki s igen sok olyan, aki továbbra is itt van, az előbbi viszonyok között, de más város részbe költözött. Ahelyett, hogy ezeket a másik városrészben felvették volna, egyszerűen kihagyták. Így nagyon hiányos lesz a névjegyzék. A polgárság maga sem érdeklődik különben kellőleg, hogy jogait megóvja. A kihagytak a törletről kaptak értesítést, de csak 21-én tartották érdeemesnek, hogy felszólaljanak. Pedig ma, május 15-én van az utolsó nap a felszólalásra. Aki jogosultságát igazolni tudja, még ma, szerdán délután 5 óráig adja be felszólalását a városházán a közigazgatási iktatóba.

* **Pályázatok a tanítóképző internátusába.** Gróf *Szechenyi* Miklós v. b. t. t., megyéspüspök pályázatot hirdet a nagyváradi l. szert. róm. kath. tanítóképző intézet internátusában megüresedő fizetési és ingyenes helyekre. A fizetési helyeken lakás és ellátásért

a havi díj 30 korona. A pályázók, kik életüknek legalább 15. évét betöltötték s a középiskolának legalább IV. osztályát elvégezték keresztlevelükkel, iskolai, szegénységi, orvosi és himlő oltási vagy újraoltási bizonyítványukkal felszerelt s a nagyváradi l. szert. egyházmegyei hatósághoz címzett folyamodványukat f. évi július hó 15. ig, a l. szert. egyházmegyei hivatalban nyujtsák be.

* **Összeesett az uton** Papp József nagyürögdi illetőségű 71 éves napszámos tegnap délután 5 órakor Téglavető utcán összeesett. A kihívott mentők beszállították a szerencsétlen aggot a biharmegyei kórházba. Az orvosok megállapították, hogy régi szivbaja vette elő.

* **Alapítványi helyek a Szt. József-intézetben.** A nagyváradi Szent József-intézet alapítványos helyeire a pályázati határidő július hó 15. ig tüzelt ki, amely napig a keresztlevellel, iskolai, szegénységi, orvosi és védhimlő-oltási, valamint a képesítést igazoló egyéb okmányokkal kellően felszerelt folyamodványok a nagyváradi l. sz. egyházmegyei hivatalhoz küldendők. Ez évben a Szt. József-intézethez csatolt *Urvary* Odön-féle rokonsági alapítvány is megüresedett s az alapítványi helyre szintén július 15-ig lehet pályázni.

* **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte *Lewy* Jónás (Gyula) nagyszalontai lakosnak, hogy vezetéknevét *Kovács*-ra változtassa át.

* **Meglopott parasztagdák.** *Szabó* András és *Bencse* András jómódu szalárdi gazdák az érmihályfalvai vásárba igyekeztek. Utközben megismerkedtek egy *Nagy* Gusztáv nevű emberrel, akivel jó barátságot is kötöttek annyira, hogy meghívták éjjeli szállásra is *Pálffy* Miklós odvaló tanítóhoz, *Szabó* rokonához. Ejjel azután *Nagy* Gusztáv kilopta *Bencse* András pénztárcáját, amely 1500 koronát tartalmazott és azonnal megszökött. Reggel amikor észrevették a lopást, jelentést tettek a csendőröknek, akik megindították a nyomozást és sikerült is Szolnokon elfogni a tolvajt, aki nem is *Nagy* Gusztáv, hanem *Lángoló* János és országosan körözött betörő. Letartóztatták és beszállították a nagyváradi kir. ügyészségre. 2000 korona készpénzt, egy csomó zálogcédulát és ékszer találtak nála.

* **Agyonhengerelt ember.** Borzalmas jelenetnek voltak szemtanúi tegnap délelőtt Eleds főutcáján az emberek. *Makkay* József községi főjegyző lovai egy súlyos földhengerelel gépet vontattak. A főutcán a lovak valamitől megbokrosodtak és örült vágatással ragadták magukkal a súlyos gépet. Az emberek ijedten ugráltak félre a megvadult lovak elől. Tóth József eledsi napszámos éppen szembe haladt a lovakkal és mikor már néhány lépésre voltak tőle a megvadult állatok akkor akart félre ugrani. Szerencsétlenségére megbottlott és keresztbe esett az uton. A lovak keresztülnyargaltak az ember testén keresztül húzva rajta a súlyos hengert és Tóth száján egyszerre ömlött a vér. A szerencsétlen ember a sérülések következtében meghalt.

* **Öngyilkos kondás.** Meggondolatlan könnyelműséggel vetett véget életének tegnap Biharnagybajomban *Telegdi* József községi kondás. Telegdi már régebb idő óta szenved bus-

**A legújabb
tavaszi czipő ujdonságok**

MOSKOVITS
Szabott
Telefon 687

Bémertéri fióküzletében.
gyári egységáruk.
Telefon 687.

komorságban s állandóan azt hajtotta az embereknél, hogy ő felakasztja magát. E fenyegetését tegnap be is váltotta. Egy észrevétlen percben belopódzott az istállóba és ott felakasztotta magát. Mire tettét észrevették már meg volt halva. Tekintettel arra, hogy bűntény nem írog fenn, az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

* **A Püspökfürdőben megnyílik a posta.** A nagyvárad postaiszolgálatának hírdetése közli, hogy a magyar kir. államvasutak Püspökfürdő vasútállomásán Nagyvárad-Püspökfürdő elnevezéssel 1912. évi május hó 16-án a fürdő idején tartamára postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal a magyar kir. posta takarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is működő postahivatal ismét megnyílik. Ezen hivatal postai összeköttetését a Nagyvárad és Püspökfürdő között közlekedő 7702, 7703, 1708, 7700 és 7710. számú vonatokkal fogja nyerni s kézbesítő köre a Püspökfürdő telepre fog kiterjedni.

* **Öngyilkosságok.** Halászi Teréz 18 éves cselédeány tegnap délelőtt 11 óra körül gazdjának Pável-utca 18. sz. alatti lakásán öngyilkossági szándékból, zsirosszódát ivott. A mentők beszállították a biharmegyei kórházba. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. Kihallgatása alkalmával előadta, hogy tettét szerelmi bánatában követte el. — Tegnap este 10 óra körül telefonon jelentették a rendőrségre, hogy a Weisz-féle téglagyárban egy ember öngyilkosságot követett el. Zilahi Antal rendőrfelügyelő és dr. Nemes Aron t. orvos kivonultak s megállapították, hogy az öngyilkos Sebesi Sándor 24 éves kovácmester, ki egy 9 mm. revolverrel szíven lötte magát s néhány perc múlva meghalt. Az öngyilkos hátrahagyott levelében azt írja, hogy tettét életuntsága miatt követte el.

* **Baleset a Rákóczi-úton.** Tegnap este fél 7 órakor könnyen vezetéssé válható baleset történt a Rákóczi-úton, Kiss Dávid trafikja előtt. A vasút állomás felől teljes sebességgel robogott egy automobil. Kiss Dávid üzletéből éppen akkor jött ki Demján Gábor cipész tanuló és át akart szaladni a robogó automobil előtt. Alig tett azonban egy pár lépést, már az autó ott volt s a szerencsétlen fiút elütötte úgy, hogy eazméletét veszítette. Demjánt ki a fején és kezén szenvedett sérülést, bevitték a Kiss Dávid üzletébe, ahol sebeit kimoszták és bekötötték. Innen a mentők beszállították a biharmegyei kórházba. A helyszínen Schlögl Adolf rendőrtisztviselő jelent meg. A kórházban eszméletre tért tanoncot Krám László ügyeletes rendőrtisztviselő hallgatta ki, akinek azt a kijelentés tette, hogy a szerencsétlenségnek ő az oka, mert vakmerőségből szaladt át az automobil előtt. Sérülése súlyos.

* **A Püspökfürdő szezonja.** A Szent László Püspök-fürdő most már teljes pompájában diszlik. Az erdő, a remek park oly kedves tartózkodásul szolgál, hogy különbet egyetlen nagy és drága fürdőben sem találunk. Az új bérlet gondoskodott a fürdő belső berendezésének teljes átalakításáról. Ugy a vendégszobák, mint a fürdők a legnagyobb kényelmet nyújtják. Gondoskodva van továbbá, hogy a konyha és pince továbbra is megtartsa, sőt fokozza eddigi hírnevét. A fürdő vendégek szórakoztatására Dankó Kálmán szegedi 14 tagú kitűnő bandáját szerződtette az új bérlet egész szezonra s a hírneves zenekar már megérkezett. A régi nagy hírű gyógyfürdő legnagyobb vonzereje: a pompás uszoda nagyszerűen áll alakítva és egy szakképzett uszómester áll rendelkezésre, aki az uszás tanítására tanulókat is te vessz.

* **Leforrázott asszony.** Király József élelmiszerárú telességét Szaniszló-utca 6. szám alatti lakásán Pető József dohányraktári munkás egy liter forró tejjel ingerültségében leforrázt. A leforrázott nőnek az első segélyt dr. Havas Zsigmond orvos nyújtotta és látellett vett föl. Pető ellen az eljárást a rendőrség megindította.

* **Új sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kezügyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvétetnek.

* **Trieszti kávépiac Nagyváradon** Aszódi Kossuth-utca. Vigyázat mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszódi trieszti kávé és tea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Motor üzemi pörkölés és darálás kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegeségei a legjobbak és legolcsóbbak. Főüzlet: Kossuth utca, fiók: Kert-utca.

* **Bérma és áldozó ruhák és koszorúk** legnagyobb választékban. Hevesi Párisi divatruházában, Zöldfa-u.

Alkalmas bérmalesi ékszerek és órák.

Arany fülbevalók . . . 4 koronától feljebb.
Arany gyűrűk 5 " "
Arany collier és amulette 18 K.-tól feljebb.
Ezüst collier és amulette 4 " "
Ezüst fiu vagy női óra . 10 " "

Szilágyi Géza és Társa

órák, ékszerész

Rákóczi-ut 4. Helybeli és vidéki telefon 630.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: A cárnő.
Csütörtök délután: Cigánybáró, este: Kettő közül. (Ujdonság.)
Péntek: Kettő közül.
Szombat: Kettő közül.

Kettő közül. Helyi ujdonságot mutat be holnap este a Szilágyi-színház. Jancsovits Jenő vármegyei tisztviselő, akinek segédkezett Véssey Kálmán, írta meg a »Kettő közül« című darabját, amely a modern társadalom életéből merítette témáját. A színház drámai gárdája ambícióval készül a helyi darab premierjére és azt hiszi, hogy siker fogja koronázni a szerző vállalkozását. A darab főszerepei elsőrendűekben vannak. Az ujdonságot péntekre is kitűzte az igazgató.

Szentgyörgyi István a »Cigány« ban. Feledhetetlen emlékü alakítást fog élvezni vasárnap Nagyvárad színházi közönsége. Szentgyörgyi István jön el és játsza el az ő klasszikusan szép szerepét, a »Cigány«-t. Az ő petije mellett postikus lesz a leánya Szentgyörgyi Margit, mint Rózsi, a darab fő női alakja. Jegyek az érdekes előadásra már váltakozó.

Zsigmondi Anna felgyógyult. Gyöngékedéséből teljesen fölépült Zsigmondi Anna, a színház ünnepeit primadonnája és vasárnap délután fellép a »Kis gróf«-ban.

Nyőc óraker. A színházban az előadások ma estétől kezdve 8 óraker kezdődnek. A mai előadást már az új rend szerint tartják meg.

Az olasz gyermekopera előadásai. Általános érdeklődés előzi meg az olasz gyermekopera-társulat vendégjátékát. Az olasz társulat 20-án este a »Lammermoor Lucía«-val kezdi meg előadásait, másnap este a »Parasztbecsület«-et és a »Carmen« toreador jelenetét adják elő és 24-én Rossini híres operája: a »Sevillai borbély« megy. Mindhárom vendégjátékot bérletszűneben tartják.

EGYESÜLETEK.

A tanítók közgyűlése.

A biharmegyei általános tanítóegyesület a jövő héten, május 21-én délelőtt fél 10 óraker tartja évi közgyűlést Nagyváradon, a vármegyház nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Himnusz.
2. Elnök a gyűlést megnyitja.
3. Elnöki jelentések és előterjesztések.
4. A tanítói fizetésrendezés ügye. Előadja: Horváth István alelnök.
5. A hetes számvizsgáló bizottság jelentése.
6. Pénztári jelentés.
7. Költségvetés.
8. Indítványok.
9. Interpellációk.
10. A következő gyűlés idejének és helyének megállapítása.
11. Szó at.

A meghívóhoz mellékelve van az egyesület 1911. évi zárszámadása, amely szerint 264 kor. 39 fillér tulkiadás volt. Az egylet vagyona 1911. december 31 én 26632 kor. 27 fillér. Az 1913. évi költségvetés szerint ugy a bevétel, mint a kiadás 1520 koronában van felvéve.

A Régészeti és történelmi egylet közgyűlése. A biharmegyei és nagyvárad régészeti és történelmi egylet 1912. május hó 19 én délután 5 óraker a muzeum épületében tartja rendes évi közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. »A nagyvárad várbán 1911-12. években folyt ásatások eredményei.« Ertekezés Gyalokay Jenőtől. 3. Titkári jelentés. 4. Muzeumőri jelentés. 5. A számvizsgálók jelentése. 6. Pénztárnok választása. 7. Indítványok.

Az orvos és gyógyszerész egylet közgyűlése. A Biharmegyei Orvos-, Gyógy-szerész- és Természettudományi Egylet Nagyváradon folyó évi május 15-én, ma szerdán délután 5 óraker a Kereskedelmi és iparkamara disztermében (Teleky-utca) tartja a XLIV. évi közgyűlést. Tárgyak: Elnöki megnyitó. Titkári jelentés. Pénztárnoki jelentés. Könyvtárnoki jelentés. Esetleges indítványok. Tisztaítás. Este 8 óraker társasvacsora a Pannonia külön éttermében, egy teríték 4 korona. A kik részt venni szándékoznak, dr. Konrad Béla titkárnál személyesen vagy levelezőlapon jelentsék be szándékukat.

TANÜGY.

Bezárt iskola. Nagykereki községben az elemi iskolai tanulók és az óvodába járó gyermekek között a vörheny járványszerűleg fellépett. A biharkeresztesi járási főszolgabíró kéri az alispánt, hogy rendelje el ugy az iskola, mint az óvoda bezáratását.

SPORT.

NAC—DTE bajnoki mérkőzés.

A football kedvelő közönség várva-várt szenzációja: a nagyváradi AC, debreceni TE. bajnoki mérkőzése fog lefolyni vasárnap délután a Rhédy-keri sport pályán. A NAC a tavaszi fordulóban minden bajnoki mérkőzést lemondott, azonban a Középmagyarország bajnokságában hatalmas pontszámmal vezető debreceni TE ellen ambicionálja a bajnoki küzdelmet és vasárnap fog szembeállni vele.

Rendkívül érdekes és izgalmas mérkőzésre van tehát kilátás, mert a NAC megakarja ismételni őszi győzelmét a DTE ellen viszont ez azért akar győzelmet aratni, hogy a bajnokság élére történő kerülésének realizálását bizonyítsa.

E kiválóan érdekes mérkőzés mellett még másik két vonzó football pontja lesz a vasárnap délutánnak, melynek programját a NAC szokott agilitásával és ötletességével fogja egybeállítani.

TÁVIRATOK.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

Budapest, május 14.

Az összeférhetlenségi bizottság ma délután ülést tartott. A bizottság megállapította, hogy Rozenberg Gyula mandátuma nem összeférhetetlen.

A német császár és az alkotmány.

Strassburg, május 14.

Nagy szenzációt kelt a német császárnak egy nyilatkozata, amelyet az elzászi helytartónál tiszteletére adott ebéden mondott. A császár szóba hozta a legutóbbi elzászi politikai eseményeket s ezeket mondta:

— Ha így megy tovább, akkor összezuzom alkotmányukat. Eddig csak jobbik oldalomról ismertek engem, de nem lehetetlen, hogy másik oldalomról is megfogtok ösmerni. Ha a dolgok nem változnak meg, akkor Elzászból és Lotaringiából porosz tartományt fogok csinálni.

Merénylő városi mérnök.

Budapest, május 14.

(Saj. tud.) M. a Bercsényi-utcán Ursich Lipót városi mérnök egy törrel megtámadta Rohonci Jolán trafikóleányt és háromszor megszurta. A súlyosan sérült leányt szanatoriumba szállították, a mérnököt pedig letartóztatták. A mérnök azért követte el tettét, mert a leány őt állandóan üldözte.

A háború költségei.

Milanó, május 14.

Milanóból jelentik, hogy a háború eddig Olaszországnak 176 millió lirába került, vagyis naponként 800.000 lirába. A háború költségei egyre emelkednek.

A jótékony White Star Line.

London, május 14.

Mr. Aruce Ismay tegnap Liverpoolba érkezett és a White Star Line nevében fél millió koronát tett letétbe a főpolgármesternél a vállalat matrózainak nyugdíj és özvegyi ellátás céljából létesítendő alapítványa számára. A Titanicon odaveszett matrózok özvegyei és árvái ebből az alaptól fognak segítséget huzni. Az alapítványt a liverpooli főpolgármester kezeli.

Az olasz-török háború.

Konstantinápoly, május 14.

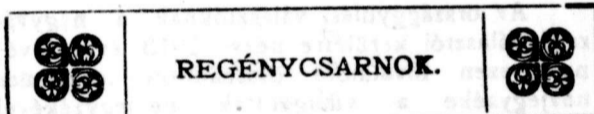
Szmirnából érkezett jelentés szerint az olaszok megszállták Leros és Kalimnos szigeteket.

Konstantinápoly, május 14.

Dernánál a török és arab csapatok megtámadtak két olasz századot. Olasz részről a veszteség 16 halott és 3 sebesült.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

A pünködsdi mellékletre szánt dolgozataikat szíveskedjenek t. munkatársaink még e hét folyamán hozzánk juttatni.

Egy aglegény története.

Elbeszélés. 2

Írta: Bernát Gyula.

Gyöngyössy a legközelebbi kávéházba igyekezett. Budapesti embernek szokása a legnagyobb részt a kávéházban tölteni. Ez neki mintegy második otthona. Ott rendelt magának egy fekete kávét habbal. Idegesen kevertte kávéját, mialatt egész figyelmét a bejárat felé irányította. Ugy látszik, vár valakit.

De ez a valaki csak nem jön, csak nem jön. Kázmér kezdett türelmetlen lenni. Gépiesen keverte tovább fekete kávéját, nem is vevén észre, hogy annak majdnem fele már kilotvogott az asztalra.

Végre nyílik az ajtó, s belép rajta egy barnahajú, angolbajuszu, magastermetű jól öltözött uriember.

Ez az ur Tölgyessy Mánuel.

Kázmér eléje sietvén lelkesen üdvözlö.

— Isten hozott, Mánuel, szó! már azt hittem, hogy elsem fogsz jönni!
A megszólitott arisztokratikus nyugalommal veszi a 5 óráját:

— Barátom, szólt ezután, még csak tíz perc múlva négy, s csak pont négykor szoktunk találkozni.

— Igaz, igaz, szólt Kázmér, hanem tudod, ma valami fontos mondanivalóm van. — Ezzel letuszkolja a jövevényt asztalához, — annyi időt sem hagyván neki, hogy a kalapját felakassza.

— Hát kedves Mánuelem, szó! ezután, tudod, hogy én a legény vagyok, s a nőket általában csak regényekből ismerem.

— Boldog ember, sóhajt Mánuel egyet hörgentvén az imént érkezett feketéből, hiába, a legboldogabb emberek az aglegények...

— Meglehet, hogy igaza van, szó! Kázmér, de nekem az a szándékom, hogy a nőkel közelebbi ismeretségbe jöjsek.

— Erek, szó! Mánuel, leejtvén a kanalat, csak nem bolondultál meg, hogy meg akarsz házasodni?!

— Nyugodjál meg, szó! Kázmér mosolyogva, annyira még sem vagyok. Hanem Sziklás Tihamér, a költő éppen most megjelent aforizmái között azt olvastam, hogy a nők legnagyobb a hiúsága, én pedig ennek igaz voltára kíváncsi vagyok s azt szeretném megtudni, hogy ez a mondás beválik-e a gyakorlatban is, vagy sem? E célból díjat szeretnék kitűzni, mely díjat az a nő nyerné el, aki egész Budapesten a legcsunyább. Az ezeme nem ujj, de azt hiszem célhoz fog vezetni. Tudniillik, ki fog derülni, hogy igaza van-e Sziklásnak arra nézve, hogy a nőkben a hiúság-e a legnagyobb, mert hiszem világos dolog, hogy az illető nők, aki pályázik az általam kitűzött díjra, önként be kell ismerni, hogy ő csunya.

Természetes azonban, hogy nem állhatok így ki a Rákóczi-utra, kiabálván, hogy amely nő a legcsunyább, jöj ön hozzám s kap tőlem, mondjuk száz forintot. A legelső rendőr bekísérne a Lipótmezőre, mint közveszélyes ördögöt. Tehát arra szeretnék téged kérni, kedves Mánuel, hogy adnál tanácsot, mi módon lehetne ezt, hogy úgy mondjam csunyasági versenyt nyé be útni, anélkül, hogy kitenném magamat a Lipótmezőre való kísérésnek.

— Barátom szólt Mánuel, felhőrpintvén utolsó csepp kávéját, Sziklásnak igaza van. Elhibeted nekem, én, mint tudod házas ember vagyok, tehát ismerem a nőket.

— Kedves Mánuelem, te tudod, hogy én mennyire tisztelém és becsülöm a te nevedet, de azon a nézetem vagyok, hogy nem feltétlenül bizonyos, hogy minden nő olyan legyen, mint amilyen ő. Nem tudhatod, hogy nincsen-e olyan nő is a sok között, aki nem becsüli olyan sokra a szépségét, mint... mint az a nő, akiről Sziklás azt az aforizmat mondta. S én éppen azt az egy nőt szeretném látni: »En nem vagyok szépségszó! Nos, folytatá Kázmér, egészen neki hevülve, nem lenne az felséges dolog, kedves barátom?

Mánuel nem ragadta magával barátjának heve.

— Hát, szólt egykedvűen, igen, érne valamit. Majd egy pár perc múlva hozzátette: Valami kis tervem volna is már...

— Nos, szó! Kázmér izgatottan.

— Tudod te, kedves barátom, hogy mi egy felsőbb leányiskola?

— No, hát olyanféle, mint a fiúknak az elemi, csak hogy egy kicsit főzni, meg varrni is tanítanak benne.

— Tévedsz barátom! Az minden inkább, mint iskola. Az egész annyiból áll, hogy minden délelőtt, (hétköznapokon) összegyűjtenek egy pár száz leányt egy nygyvezett »felsőbb leányiskola«-ba tanulás ürügye alatt. Mint már az imént is emítém, az a művelet, amit ott csinálnak, minden egyőbnek nevezhetők, csak tanulásnak nem. Az egész tanulás alatt a »pletykázás« szó foglalja magában. Az állam ezután tart számukra egy pár »tanórát«, akik gondoskodnak arról, hogy legyen anyag bőven a pletykához.

Külsőleg az egész iskolai színezettel bír. Van igazgatójuk, aki az egész »tanév« alatt azon töri a fejét, hogy majd év végén hogyan számoljon be az el nem végzett tananyagról, vagy más szóval, hogyan úgy a csoportosítsa semmittevést, hogy az lázas tevékenységnek lássék.

Nos, tehát, folytatá Mánuel, a Téboldy-téren is van egy ilyen közhasznú intézet, amelynek az igazgatója nekem igen le van kötelezve. Ne gondold, sem vagyok vele baráti viszonyban, nem is volt hajdan osztálytársam, hanem egész egyszerűen — tartozik nekem tíz forinttal.

Ezt a gyenge oldalát fogjuk mi ezután a te célodra kiaknálni.

— De, édes Mánuelem, szó! Kázmér ingerülten, úgy látszik, te egészen megelégedtetél arról, mire kértelek!

— Csak várd meg a doloz végé, csitítá
őt barátja. Majd meglátod, hol fog kilyukadni.
Tehát, folytatá azután e beszélését, te legköze-
lebb el fogsz menni ahhoz az urhoz, s bejelen-
ted neki ezt a tervedet, amit te az imént ne-
kem elmondál.

— De . . .

— Semmi »de«. Mondtam már, hogy ne
szakítsd félbe beszédemet. Tehát bejelen-
ted neki tervedet, mely eme »csunyasági ver-
seny«-re vonatkozik,

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Mezei egerek irtása. A földművelés-
ügyi miniszterium évenként felhívja a törvény-
hatóságok figyelmét a mezei pocok és egerek
irtására vonatkozólag. A gazda közönség tájé-
koztatása céljából a mezei pocok és egerek
irtására vonatkozólag a rendőrhatalóság közli,
hogy a pocok eredményes irtása érdekében
tanácsos az irtást idejekorán elkezdeni, mikor
még a pocok és egerek csekély számban for-
dulnak elő. Az irtás esaközölhető akár fogók-
kal, akár pedig kiötéssel, esetleg plioszor-
pirinák alkalmazásával. Ez utóbbi természet-
esen csak oly helyeken engedhető meg, ahol
ember, vagy hasznos állat élete ez által ve-
szélyeztetve nincs. Még így is figyelembe
veendő az idevonatkozó miniszteri rende-
letek.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonaárak tegnap szilárd volt az
irányzat. Készáru ötlet magasabb.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.71
Októberi buza	— — — —	11.32
Októberi rozs	— — — —	9.60
Októberi zab	— — — —	9.10
Májusi tengeri	— — — —	9.22
Juliusi tengeri	— — — —	9.17

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiók-
jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	840.—
Osztrák hitelrészvény	— —	640.—
Jelzálogbank	— —	470.75
Leszámloló és pénzváltó	— —	546.50
Városi vasút	— —	416.50
Közuti vasút	— —	779.—
Osztrák államvasút részvény	— —	740.25
Salgótarjáni kőszén	— —	749.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Hirdetmény.

Az országgyűlési választóknak a nagyvá-
radi választói kerületre nézve 1913 évre érvé-
nyes, ezen hivatalból összeállított ideiglenes
névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével
együtt az 1899. XV. t.-c. 146. §-a értelmében f. év május hó 5-től május hó
25-ig bezárólag a városháza közigazgatási ki-
adóhivatalában (l. e. 24. a.) köz-zárási lesz
kitéve.

Ezen ideiglenes névjegyzéket valamint a
kihagyottak névjegyzékét a jelzett napokon
reggel 8 órától déli 12 óráig mindenki meg-
tekintheti és ugyanott lemásolhatja.

Felhívtnak mindazok akik az 1874. évi
XXXIII. t.-c. 44. §-a értelmében az észrevéte-
lek beadására akar azért mert a választók
névjegyzékébe fel nem vétettek, akár azért
mert nevök, foglalkozásuk, életkoruk vagy
lakásuk hibásan lett beírva, akár azért
mert valaki jogosulatlanul lett felvéve,
vagy kihagyva jogosítva vannak felszólalásaikat
írásban a szükséges iratokkal felszerelve a
központi választmányhoz címezve az 1899. évi
XV. t.-c. 151. §-a értelmében folyó évi máju-
s hó 5-től 25-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál
beadni.

Ezen felszólalásokat nevezett irodaigazgató
hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt
mindenki megtekintheti, azokat ugyanott lemá-
solhatja s azokra vonatkozólag néán veendő
észrevételeit írásban minden beadványhoz külön,
a szükséges iratokkal felszerelve az 1874. évi
XXXIII. t.-c. 45. és 46. §-a a központi választ-
mány elnökéhez címezve folyó évi máju-
s hó 5-től május 25-ig az irodaigazgatónál benyujts
hatja.

Irodaigazgató utasítatik, hogy a beadandó
felszólalásokat és az észrevételeket külön sor-
rendben iktassa be, s a záros határidő eltelté-
vel az iktató könyvvél együtt a központi
választmányhoz azonnal terjesse be, vagy arról,
hogy felszólalás nem adatott be a záros hatá-
ridő elteltével jelentést tegyen.

Miről a város közönsége hirdetmény közzété-
tele után, Kelepecz Dezső irodaigazgató pedig
jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

Rimler Károly,

polgármester.

VARJU FERENC

műbútor asztalos

DAMJANICS-UTCZA 5. SZ.

Készít minden néven nevezendő
modern butorokat stb. — Elvállal
javításokat jutányos árban.

Mindenkit érdekel!

Van szerencsém Nagyvárad város és vidéke
közönségének tudomására hozni, hogy
Nagyváradon, **Olaszi Bazár-épület-
ben (Színház mellett)** egy a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, kato-
nai egyenruhákat, szőnyeget, függ-
őnyt, butorszővet, napernyőt, kez-
tyűt, szőrmeárkat a leggyorsabbtól a
legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisz-
tításáért a legmesszebbmenő jóállással ju-
tányos díjazás mellett. Magamat nagybecsű
pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.

vegytisztító.

Kátránypapír:

21 kiős tekercs	K	2:20
29 >	>	3:50
35 >	>	4:00
40 >	>	5:50
55 >	>	7:00
34 > elszigetelő	>	4:50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsavay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Jenny Jenő

órás és ékszerész

Szent János-utca 39. szám.

Bérmaszülők
figyelmébe

ajánlja nagy
óra- és ékszer-raktárát

**Szalonna, plombozott
lóhere, luczerna, bük-
köny, len és kendermag,
árpa, zab kitűnő minő-
ségben kapható. Gabona
és termények vásárlása.**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, banképület.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrány-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5°-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sít házakra és földbirtokokra

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

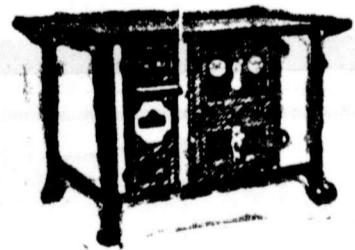
Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítések a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Modern három szobás lakás szük-
séges mellékhelyiségekkel **Aug. 1-re ki-
adó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénz-
tárnál.

7111—912. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás foly-
tán a város részére szükséges kovács, kerékgyártó és
kövező munkálatok vállalatbaadása céljából 1912. évi
május hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor a városház
bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő kezdődik 1912. június hó 1-én s
tart 1915. évi december hó 31-ig.

Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1912.
évi május hó 18-ik napjának d. e. 10 órájáig adha-
tók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el
és csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt,
sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy
posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá
vétetni. A borítékon megjelölendő az a munkálat,
melyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kovács
munkálatokra 200, a kerékgyártó munkálatokra 200,
végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát kész-
pénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem sza-
bad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy
annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az
ajánlatához.

A fent jelzett összes munkálatokra vonatkozó
általános és különfeltételek, valamint az egység ár-
jegyzék a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan ki-
tenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési ál-
talanos és külön feltételeket, továbbá az egységárjegy-
zékét ösmeri azokat magára nézve kötelezőknek
elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az
ajánlat végén világosan kiteendő, hogy ajánlattevő
ajánlatából bármelyik munkanem kivételét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyárt-
mányok, magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására
vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltét-
lenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig
kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés meg
történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés
eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelke-
désével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a
várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak,
illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tar-
toznak szállító képességüket és megbízhatóságukat
azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igaz-
olni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot,
arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az
ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon vá-
laszthasson, esetleg újabb árverést tarthasson.

Nagyvárad, 1912. április hó 30-án.

Komlóssy József,
tanácsnok, mint az árverési
küldöttség elnöke.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió
liter viz mennyiség.** Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben **9200** beteg hagyta el
gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től**

május hó 1-ig. Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokró-
czozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bár-
milyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az

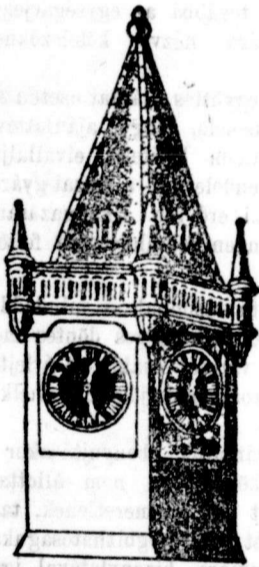
Igazgatóság.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiválón, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-sel, miuden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő máj. 1-én nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, rézkerekekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra
Saját ház.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre rálizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok.

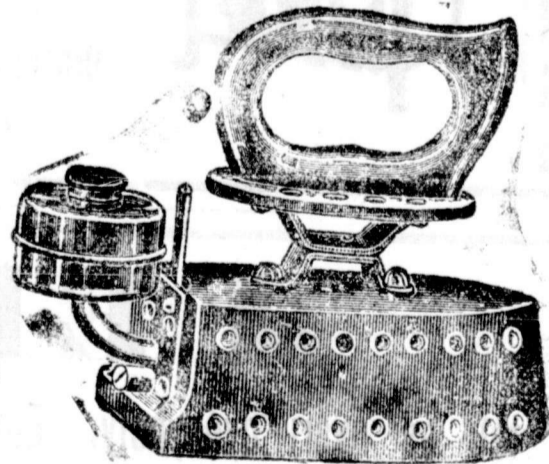
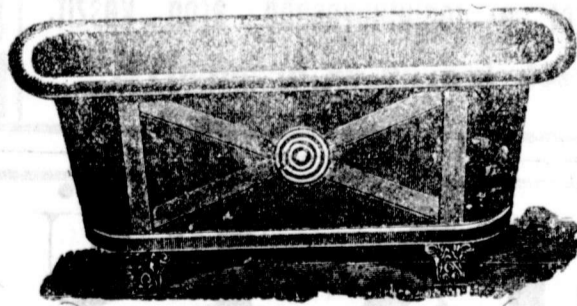
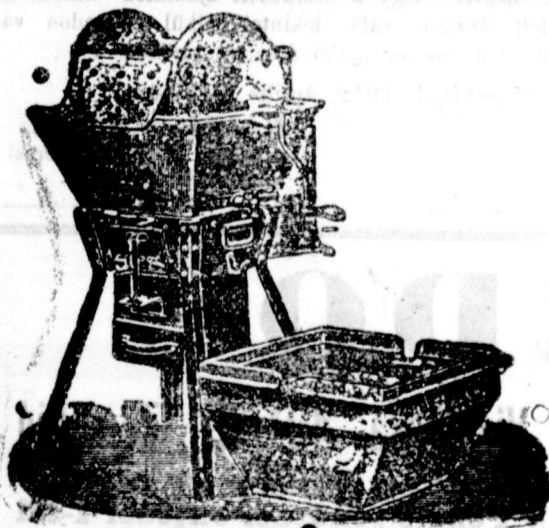
Évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Fürdőkádakból

jegnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóci-ut.

Telefon 390.

